Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

21 päivänä toukokuuta 2015 *

Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Tuomioistuimen toimivalta sekä tuomioiden täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeuden alalla — Asetus (EY) N:o 44/2001 — 23 artikla — Oikeuspaikkalauseke — Muotomääräykset — Sähköisin keinoin tapahtunut viestintä, josta jää pysyvä tallenne sopimuksesta — Käsite — Myyntisopimuksen yleiset sopimusehdot, joihin voi tutustua ja jotka voidaan tulostaa sellaisen linkin kautta, jonka avulla ne aukeavat uudessa ikkunassa — Niin sanottu click-wrapping

Asiassa C-322/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Landgericht Krefeld (Saksa) on esittänyt 5.6.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 4.7.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Jaouad El Majdoub

vastaan

CarsOnTheWeb.Deutschland GmbH,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit A. Ó Caoimh, C. Toader (esittelevä tuomari), E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Kemper,

— Euroopan komissio, asiamiehinään A.-M. Rouchaud-Joët ja W. Bogensberger,

— Sveitsin hallitus, asiamiehenään M. Jametti,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1; jäljempänä Bryssel I -asetus) 23 artiklan 2 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat autokauppias Jaouad El Majdoub ja CarsOnTheWeb.Deutschland GmbH ja jossa on kyse viimeksi mainitun internetsivustolla tapahtuneesta auton myynnistä pääasian kantajalle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla Brysselissä 27.9.1968 allekirjoitetun yleissopimuksen (EYVL 1972, L 299, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna myöhemmillä uusien jäsenvaltioiden tähän yleissopimukseen liittymisestä tehdyillä yleissopimuksilla (jäljempänä Brysselin yleissopimus), 17 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jos asianosaiset, joista ainakin yhdellä on kotipaikka jossakin sopimusvaltiossa, ovat sopineet, että jonkin sopimusvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten on ratkaistava jo syntynyt riita tai tietystä oikeussuhteesta syntyvät vastaiset riidat, ovat ainoastaan tuo tuomioistuin tai tuon valtion tuomioistuimet toimivaltaisia ratkaisemaan asian. Tällainen tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus on tehtävä:

a) kirjallisesti tai, jos se on tehty suullisesti, vahvistettava kirjallisesti, tai

b) sellaisessa muodossa, joka vastaa asianosaisten välille muodostunutta käytäntöä, tai

c) kansainvälisessä kaupassa sellaista muotoa noudattaen, joka vastaa sellaista kauppatapaa, jonka asianosaiset tunsivat tai joka heidän olisi pitänyt tuntea ja joka on kyseisen tyyppisten sopimusten osapuolten kyseisellä kaupan alalla laajalti tuntema ja säännöllisesti noudattama.”

4 Bryssel I -asetuksen johdanto-osan toisen perustelukappaleen mukaan asetuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja yksinkertaistaa muodollisuudet, jotta niissä jäsenvaltioissa annetut tuomiot, joita tämä asetus sitoo, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin.

5 Asetuksen johdanto-osan 11 ja 12 perustelukappaleessa, joissa ilmaistaan eri toimivaltasääntöjen välinen suhde ja tarkoitus, todetaan seuraavaa:

”(11) Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden on oltava hyvä, ja niiden on perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella, ja vastaajan kotipaikan tuomioistuin on aina toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riidan kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi.

(12) Asianmukaisen lainkäytön helpottamiseksi tai tuomioistuimen ja riita-asian läheisen yhteyden vuoksi tulisi olla vaihtoehtoisia toimivaltaperusteita vastaajan kotipaikan mukaan määräytyvän toimivaltaperusteen lisäksi.”

6 Asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa todetaan, että olisi varmistettava jatkuvuus Brysselin yleissopimuksen ja tämän asetuksen välillä.

7 Bryssel I -asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetään periaatteesta, jonka mukaan kanne henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimissa.

8 Asetuksen II lukuun sisältyvän 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän luvun 2–7 jakson säännösten nojalla.”

9 Mainittuun II lukuun sisältyy 7 jakso, jonka otsikko on ”Tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus”. Tähän jaksoon sisältyvän 23 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos asianosaiset, joista ainakin yhden kotipaikka on jäsenvaltiossa, ovat sopineet, että jäsenvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten on ratkaistava syntynyt riita tai tietystä oikeussuhteesta syntyvät vastaiset riidat, tuolla tuomioistuimella tai tuon jäsenvaltion tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista asia. Toimivalta on yksinomainen, jos asianosaiset eivät toisin ole sopineet. Tällainen toimivaltaa koskeva sopimus on tehtävä:

a) kirjallisesti tai, jos se on tehty suullisesti, se on vahvistettava kirjallisesti; tai

b) sellaisessa muodossa, joka vastaa asianosaisten välille muodostunutta käytäntöä; tai

c) kansainvälisessä kaupassa sellaista muotoa noudattaen, joka vastaa sellaista kauppatapaa, jonka asianosaiset tunsivat tai joka heidän olisi pitänyt tuntea ja joka on kyseisen tyyppisten sopimusten osapuolten kyseisellä kaupan alalla laajalti tuntema ja säännöllisesti noudattama.

2. Kirjallisena pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää pysyvä tallenne sopimuksesta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10 Pääasian kantaja on Kölniin (Saksa) sijoittautunut autokauppias, joka osti Ambergiin (Saksa) sijoittautuneen pääasian vastaajan internetsivustolta sähköauton erittäin edulliseen hintaan. Myyjä kuitenkin peruutti kaupan sellaisten vahinkojen vuoksi, jotka ajoneuvossa väitettiin todetun valmisteltaessa sen kuljetusta ostajalle toimittamista varten.

11 Pääasian kantaja katsoi, että kyse oli vain verukkeesta saada peruutetuksi kauppa, joka oli myyjälle epäedullinen alhaisen myyntihinnan vuoksi, ja nosti kanteen Landgericht Krefeldissä. Hän vaatii tuomioistuinta velvoittamaan myyjän siirtämään ajoneuvon omistusoikeuden.

12 Pääasian kantaja katsoo, että hänen sopimuskumppaninsa on Saksaan sijoittautunut pääasian vastaaja eikä tämän Belgiaan sijoittautunut emoyhtiö ja että näin ollen ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään kyseessä olevan asian.

13 Pääasian vastaaja puolestaan väittää, että saksalaiset tuomioistuimet eivät ole asiassa toimivaltaisia. Internetissä tapahtuvaa kauppaa koskevien yleisten sopimusehtojen, jotka ovat saatavilla kyseisen yhtiön internetsivustolla, 7 artiklaan sisältyy oikeuspaikkalauseke, jonka mukaan toimivaltainen on Leuvenissä (Belgia) sijaitseva tuomioistuin. Pääasian vastaaja katsoo lisäksi, ettei se ole pääasian kantajan sopimuskumppani, vaan sen emoyhtiö. Pääasian kantaja ei voinut olla tästä tietämätön, koska yhtäältä hän oli pyytänyt belgialaista emoyhtiötä lähettämään laskun ilman arvonlisäveroa, ja tällainen oli toimitettu hänelle viimeksi mainitun yhteystiedoilla varustettuna, ja koska toisaalta hän oli maksanut kyseessä olevan ajoneuvon hinnan belgialaiselle tilille.

14 Pääasian kantaja ei kiistä tätä maksutapaa mutta katsoo kuitenkin, että 7 artiklan oikeuspaikkalauseketta ei ole otettu osaksi myyntisopimusta tehokkaasti, koska Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 1 kohdan a alakohdassa asetettua vaatimusta kirjallisesta muodosta ei ole noudatettu. Pääasian vastaajan internetsivu, jolla myyntisopimuksen yleiset sopimusehdot ovat, ei pääasian kantajan mukaan aukea automaattisesti rekisteröitymisen ja yksittäisten kauppojen yhteydessä. On sen sijaan klikattava kenttää, jossa on teksti ”Klikkaa tästä avataksesi toimitus- ja maksuehdot uudessa ikkunassa” (ns. click-wrapping). Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohdassa asetettu vaatimus täyttyy kuitenkin vain, jos yleiset sopimusehdot sisältävä ikkuna aukeaa automaattisesti. Oikeuspaikkalauseke on pääasian kantajan mukaan tehoton myös siksi, että se on mielivaltainen ja yllättävä.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää, täyttääkö ns. click-wrapping, jonka avulla ostaja saa esiin internetsivulla olevat myyntisopimuksen yleiset sopimusehdot klikkaamalla hyperlinkkiä, joka avaa ikkunan, Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohdassa asetetut vaatimukset. Siltä osin kuin nämä ehdot voidaan tallentaa ja tulostaa erikseen, kyseinen tuomioistuin pohtii, voidaanko tätä tekniikkaa pitää sähköisin keinoin tapahtuneena viestintänä, josta jää pysyvä tallenne myyntisopimuksesta, ja siis kyseisessä säännöksessä tarkoitetuin tavoin kirjallisena viestintänä. Jos näin on, oikeuspaikkalauseke, jonka mukaan toimivalta on belgialaisella tuomioistuimella, on pätevä, eikä Landgericht Krefeldillä ole toimivaltaa tutkia oikeusriitaa.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo lisäksi, että pääasian kantajan sopimuskumppani on Saksaan sijoittautunut yhtiö eikä sen belgialainen emoyhtiö. Näin ollen oikeuspaikkalausekkeen puuttuessa sen käsiteltäväksi saatettu omistusoikeuden siirtymistä koskeva kanne pitäisi nostaa Saksassa. Pääasian kantaja ei kuitenkaan voi pitää tätä lauseketta yllättävänä, koska hän oli ollut tietoinen tekemänsä kaupan rajat ylittävästä elementistä ja pyytänyt kansainvälistä laskua, jossa mainittiin kyseisen emoyhtiön yhteystiedot.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohdassa ei edellytetä, että jokin sopimuspuolista olisi tosiasiallisesti tulostanut tai tallentanut oikeuspaikkalausekkeen. Sen mukaan ainoa tässä säännöksessä asetettu edellytys on se, että sopimuksen pysyvä tallentaminen on ”mahdollista”. Sähköisin keinoin tapahtuvan viestinnän on siis mahdollistettava pysyvä tallentaminen, jotta 23 artiklan 2 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että ns. click-wrapping, joka on sen käsiteltävänä olevan oikeusriidan kohteena, mahdollistaa sekä oikeuspaikkalausekkeen sisältävien yleisten sopimusehtojen tulostamisen että niiden tallentamisen, koska näiden yleisten sopimusehtojen teksti aukeaa erilliselle sivulle klikkauksen jälkeen ja sopimuspuoli voi tulostaa tai tallentaa ne. Sillä, avautuuko nämä ehdot sisältävä ikkuna automaattisesti vai ei, ei ole tältä osin merkitystä.

19 Näissä olosuhteissa Landgericht Krefeld päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Täyttääkö ns. ’click-wrapping’ [Bryssel I -asetuksen] 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun sähköisin keinoin tapahtuneen viestinnän vaatimukset?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ennakkoratkaisukysymyksellään, onko Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen sähköisesti tehdyn myyntisopimuksen yleisten sopimusehtojen, joihin sisältyy oikeuspaikkalauseke, hyväksyminen ns. click-wrapping -tekniikalla on tässä säännöksessä tarkoitettua sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää pysyvä tallenne sopimuksesta.

21 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, pääasian olosuhteissa on olennaista se, että potentiaalisen ostajan on nimenomaisesti hyväksyttävä myyjän myyntisopimuksen yleiset sopimusehdot klikkaamalla vastaavaa kenttää ennen ostotapahtumaa. Tämä menettely ei kuitenkaan automaattisesti johda myyjän yleiset sopimusehdot sisältävän asiakirjan avautumiseen, vaan se edellyttää vielä juuri tätä tarkoitusta varten olevan hyperlinkin klikkaamista.

22 Pääasiassa on kiistatonta, että kyseessä oleviin yleisiin sopimusehtoihin sisältyy oikeuspaikkalauseke, jonka mukaan Leuvenissä sijaitsevalla tuomioistuimella on toimivalta pääasiassa kyseessä olevien kaltaisten oikeusriitojen osalta. Pääasian kantaja katsoo kuitenkin, että yleisten sopimusehtojen hyväksyminen ns. click-wrapping -tekniikalla ei täytä Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä, koska nämä ehdot sisältävä ikkuna ei avaudu automaattisesti sivulle kirjauduttaessa tai kaupan yhteydessä. Pääasian kantajan mukaan tähän oikeuspaikkalausekkeeseen ei näin ollen voida vedota häntä vastaan.

23 On siis tutkittava, voidaanko tällaisissa olosuhteissa Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuin tavoin sähköisesti tehtyyn sopimukseen sisältyvän oikeuspaikkalausekkeen pätevyys kyseenalaistaa siinä tapauksessa, että käytetään ns. click-wrappingia.

24 Tältä osin on ensiksi palautettava mieleen, että Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan on niin, että sopimuskumppaneiden toimivaltaisesta tuomioistuimesta tekemässä sopimuksessa sopiman jäsenvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten toimivalta on lähtökohtaisesti yksinomainen. Jotta tällainen sopimus olisi pätevä, se on tehtävä kirjallisesti tai, jos se on tehty suullisesti, se on vahvistettava kirjallisesti tai sellaisessa muodossa, joka vastaa asianosaisten välille muodostunutta käytäntöä, tai kansainvälisessä kaupassa sellaista muotoa noudattaen, joka vastaa sellaista kauppatapaa, jonka asianosaiset tunsivat tai joka heidän olisi pitänyt tuntea. Tämän artiklan 2 kohdan nojalla kirjallisena pidetään ”kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää pysyvä tallenne sopimuksesta”.

25 On todettava, että Bryssel I -asetuksen 23 artiklan säännöksiä on niissä asetettujen edellytysten osalta tulkittava suppeasti, sillä niillä suljetaan pois sekä kyseisen asetuksen 2 artiklan yleisen periaatteen mukainen vastaajan kotipaikan tuomioistuimen toimivalta että sen 5–7 artiklan mukainen erityistoimivalta (ks. analogisesti tuomio MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Ensiksikin Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa todetaan selvästi, että sen soveltamisala rajoittuu tapauksiin, joissa osapuolet ”ovat sopineet” tuomioistuimesta. Kuten asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappaleesta ilmenee, juuri sopimuspuolten tahtojen yhtyminen oikeuttaa sen, että sopimuspuolten sopimusvapauden periaatteen mukaisesti annetaan etusija muulle tuomioistuimelle kuin sille, joka olisi mahdollisesti ollut asetuksen mukaan toimivaltainen (tuomio Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, 26 kohta).

27 On palautettava mieleen, että siltä osin kuin Bryssel I -asetuksella on jäsenvaltioiden välisissä suhteissa korvattu Brysselin yleissopimus, unionin tuomioistuimen mainitun yleissopimuksen määräyksistä antama tulkinta pätee myös asetuksen säännösten osalta, mikäli kyseisten määräysten ja säännösten voidaan katsoa vastaavan toisiaan (ks. mm. tuomio Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, 18 kohta).

28 Näin on mainitun yleissopimuksen 17 artiklan ensimmäisen kohdan ja Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 1 kohdan osalta, joiden sanamuoto on lähes sama (tuomio Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, 19 kohta).

29 Oikeuskäytännössä on todettu, että Brysselin yleissopimuksen 17 artiklan ensimmäisessä kohdassa asetetaan oikeuspaikkalausekkeen pätevyyden edellytykseksi sopimuspuolten välinen sopimus, joten asiaa käsittelevän tuomioistuimen on ensiksi tutkittava, onko sille toimivallan antavasta oikeuspaikkalausekkeesta tosiasiallisesti sovittu yhteisymmärryksessä sopimuspuolten kesken, minkä on

ilmettävä selkeästi ja tarkasti, ja että kyseisen artiklan muotovaatimusten tarkoituksena on taata, että asiasta on tosiasiallisesti sovittu sopimuspuolten välillä (ks. tuomio MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Tästä seuraa, että sopimuspuolten suostumuksen tosiasiallisuus on yksi Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 1 kohdan tavoitteista, kuten se on Brysselin yleissopimuksen 17 artiklan ensimmäisen kohdankin tavoite (ks. tuomio Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, pääasiassa kyseessä oleva ostaja on nimenomaisesti hyväksynyt kyseessä olevat yleiset sopimusehdot klikkaamalla asianomaisen myyjän internetsivustolla vastaavaa kenttää.

32 Toiseksi Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohdan mukaan, joka on Brysselin yleissopimuksen 17 artiklaan nähden uusi säännös, joka lisättiin asetukseen uuden viestintäteknologian kehityksen huomioon ottamiseksi, on niin, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen oikeuspaikkalausekkeen pätevyys voi riippua muun muassa mahdollisuudesta tallentaa kyseinen lauseke pysyvästi.

33 Tältä osin kyseisen säännöksen sanamuodon mukaisesta tulkinnasta seuraa, että siinä edellytetään, että tarjotaan mahdollisuus tallentaa oikeuspaikkalauseke pysyvästi, riippumatta siitä, onko ostaja tosiasiallisesti tallentanut yleisten sopimusehtojen tekstin pysyvästi ennen kuin hän on klikannut kenttää, joka osoittaa, että hän on hyväksynyt nämä ehdot, tai sen jälkeen.

34 Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 30.10.2007 Luganossa allekirjoitettua yleissopimusta koskevasta professori Pocarin selitysmuistiosta (EUVL 2009, C 319, s. 1, 109 kohta) käy lisäksi selvästi ilmi, että sen ratkaisemiseksi, täyttyvätkö kyseisen säännöksen muodolliset vaatimukset, on selvitettävä, ”onko sähköisestä viestinnästä mahdollista luoda pysyvä tallenne tulostamalla tai tallentamalla se nauhalle tai levykkeelle tai tallentamalla se jollakin muulla tavalla”; näin on, ”vaikka tällaista pysyvää tallennetta ei todellisuudessa olisi tehty”, mikä tarkoittaa, että ”tallennetta ei vaadita lausekkeen muodollisen pätevyyden tai olemassaolon edellytykseksi”.

35 Tätä päätelmää tukevat myös Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohdan historiallinen ja teleologinen tulkinta. Komission 14.7.1999 Brysselissä neuvoston asetukseksi (EY) tuomioistuinten toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa esittämän ehdotuksen (KOM(1999) 348 lopullinen) perustelujen mukaan kyseisen säännöksen tarkoituksena on, että vaatimuksella, jonka mukaan sopimus on tehtävä kirjallisesti ja suullisesti tehty sopimus on vahvistettava kirjallisesti, ei kyseenalaisteta sellaisen oikeuspaikkalausekkeen pätevyyttä, jota ei ole tehty kirjallisesti vaan sellaisen välineen avulla, jonka sisältöön on pääsy näyttöpäätteen kautta.

36 Tämän säännöksen tarkoitus on siis rinnastaa tietyt sähköisen viestinnän muodot kirjalliseen muotoon, jotta voidaan yksinkertaistaa sopimusten tekemistä sähköisesti, kun asianomaisten tietojen lähettäminen toteutuu myös, kun näihin tietoihin on pääsy näyttöpäätteen kautta. Jotta sähköinen viestintä voisi tarjota samat takeet erityisesti todisteiden osalta, on riittävää, että tietojen tallentaminen ja tulostaminen on mahdollista ennen sopimuksen tekemistä.

37 Tulkitessaan kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20.5.1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY (EYVL L 144, s. 19) 5 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan kuluttajan on saatava tietyt tiedot kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla, unionin tuomioistuin on tosin todennut tuomion Content Services (C-49/11, EU:C:2012:419) 51 kohdassa, että liiketoimintakäytäntö, joka muodostuu siitä, että tiedot ovat saatavilla yksinomaan internetsivustolle johtavan hyperlinkin kautta, ei täytä kyseisen

säännöksen vaatimuksia, koska kyseinen yritys ei ”toimita” näitä tietoja eikä kuluttaja ”saa” niitä samassa säännöksessä tarkoitetulla tavalla, ja ettei voida katsoa, että tällainen internetsivusto on direktiivin 97/7 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pysyvä tapa”.

38 On kuitenkin todettava, että tätä tulkintaa ei voida soveltaa Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohtaan, koska sekä direktiivin 97/7 5 artiklan 1 kohdan sanamuoto, jossa edellytetään nimenomaisesti tietojen toimittamista kuluttajille pysyvällä tavalla, että tämän säännöksen tavoite, joka on erityisesti kuluttajien suojelu, eroavat mainitun 23 artiklan 2 kohdan sanamuodosta ja tavoitteesta.

39 Pääasiassa on riidatonta, että ns. click-wrapping mahdollistaa kyseessä olevien yleisten sopimusehtojen tekstin tulostamisen ja tallentamisen ennen sopimuksen tekemistä. Näin ollen se, että nämä ehdot sisältävä internetsivu ei avaudu automaattisesti internetsivustolle kirjauduttaessa ja kunkin oston yhteydessä, ei voi asettaa kyseenalaiseksi oikeuspaikkalausekkeen pätevyyttä.

40 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että Bryssel I -asetuksen 23 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen sähköisesti tehdyn myyntisopimuksen yleisten sopimusehtojen, joihin sisältyy oikeuspaikkalauseke, hyväksyminen ns. click-wrapping -tekniikalla on tässä säännöksessä tarkoitettua sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää pysyvä tallenne sopimuksesta, kun tämä tekniikka mahdollistaa sopimusehtojen tekstin tulostamisen ja tallentamisen ennen sopimuksen tekemistä.

Oikeudenkäyntikulut

41 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 23 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen sähköisesti tehdyn myyntisopimuksen yleisten sopimusehtojen, joihin sisältyy oikeuspaikkalauseke, hyväksyminen ns. click-wrapping -tekniikalla on tässä säännöksessä tarkoitettua sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää pysyvä tallenne sopimuksesta, kun tämä tekniikka mahdollistaa sopimusehtojen tekstin tulostamisen ja tallentamisen ennen sopimuksen tekemistä.

Allekirjoitukset